

1^e MONITOR SOCIAAL DOMEIN 2020

(Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Participatiewet)

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Basisondersteuning	5
3.	Sociale Teams	5
4.	Harmonisatie subsidiebeleid	5
5.	Volksgezondheid	6
6.	Jeugd	6
6.1.	Peuteropvang en VVE	6
6.2.	Transformatie jeugdhulp regio Groningen	8
6.3.	Inkoop jeugdhulp	8
6.4.	Plan van Aanpak Jeugdhulp	8
6.5.	Spoed voor Jeugd	9
6.6.	Samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming	9
6.7.	Aantal Jeugdhulpgebruikers per voorziening	10
6.8.	Financiën Jeugdhulp	11
7.	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	13
7.1.	Transformatie in de Wmo	13
7.2.	Inzet wijkverpleegkundigen	13
7.3.	Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf	13
7.4.	EHealth	13
7.5.	Mantelzorg	13
7.6.	Huishoudelijke Ondersteuning	14
7.7.	Hulpmiddelen en trapliften	14
7.8.	Publiek vervoer	14
7.9.	Pijlerpartners	14
7.10.	Beschermd Wonen en Opvang	14
7.11.	Aantal Wmo-gebruikers per voorziening	15
7.12.	Financiën Wmo	16
8.	Participatiewet	20
8.1.	Statushouders	20
8.2.	Vrijwilligerswerkbeleid	21
8.3.	Schuldhelpverlening	21
8.4.	Minimabeleid	22
8.5.	Leerwerk omgeving	23
8.6.	Inclusief werkgeverschap (en diversiteit)	27
8.7.	Werkgeversdienstverlening	27

8.8.	Begeleiding werkzoekenden	28
8.9.	Begeleiding Participatie	30
8.10.	Aantal gebruikers regelingen Participatiewet	32
8.11.	Financiën Participatiewet	35

1. Inleiding

Voor u ligt de monitor Sociaal Domein over de eerste 3 á 4 maanden van 2020.

Met deze monitor wordt zowel financiële als inhoudelijk informatie over het gemeentelijk sociaal domein gegeven.

De samenstelling van deze monitor is een behoorlijke inspanning gebleken. Veel informatie is verzameld. Deze informatie moet nog verder geduid gaan worden. Sommige constatering roepen vragen op, waarop we nu direct nog geen of onvoldoende antwoord hebben. De informatie zal de komende tijd nader geanalyseerd dienen te worden. De monitor is een groeimodel waarbij we willen toegroeien naar een situatie waarbij naast (financieel) inzicht en cijfers over de verschillende doelgroepen ook de maatschappelijke effecten van onze inspanningen zichtbaar worden. Daarover wilden wij graag met u in gesprek en ook uw opvattingen daarover ophalen. Door de coronacrisis is dit nog niet mogelijk gebleken en eerder geplande bijeenkomst in maart is daarom nu vooralsnog verplaatst naar 9 september. Ter informatie is de PowerPointpresentatie bijgevoegd die wij met u hadden willen bespreken.

In deze monitor wordt per wet gestart met de opname van een aantal maatschappelijke effecten, doelen en indicatoren waarbij zoveel mogelijk aangesloten is bij de teksten in de begroting 2020. Bij de Participatiewet ontbreken de maatschappelijke effecten in de begroting. In deze monitor zijn enkele maatschappelijke effecten als voorbeeld toegevoegd.

Bij de verdere ontwikkeling dient gezocht te worden naar die indicatoren die ook daadwerkelijk iets zeggen over het te bereiken maatschappelijk effect. Dat zal nog niet eenvoudig blijken te zijn. In de huidige beleidsplannen in het Sociaal Domein zijn doelen geformuleerd en uitgewerkt. De te bereiken maatschappelijke effecten zijn niet tot nauwelijks gedefinieerd. Sommige doelen kunnen als maatschappelijk effect gezien worden. Wat verder opvalt is de hoeveelheid aan doelen. Om niet te verzanden in deze hoeveelheid, is het zaak om bij de formulering van de maatschappelijke effecten, doelen en indicatoren op zoek te gaan naar die maatschappelijke effecten, doelen en indicatoren waar de raad over geïnformeerd wil worden.

Gewerkt gaat worden aan het opstellen van integraal beleid in het Sociaal Domein. Dat zou het moment moeten zijn waarop duidelijke maatschappelijke effecten, doelen en indicatoren gedefinieerd worden.

Deze monitor vermeldt de gemeentelijke inspanningen op het gebied van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. De overige onderwerpen welke in het programma Sociaal Domein en Volksgezondheid zijn opgenomen, zijn van voortgangsinformatie voorzien.

In het Sociaal Domein werken we samen met veel partners. De inspanningen van deze partners komen niet tot uitdrukking in deze monitor, maar worden middels de eigen rapportages kenbaar gemaakt.

Doordat we werken in een keten en er veel invloeden van buitenaf zijn, is het causaal verband tussen het maatschappelijk effect en de gemeentelijke inspanning soms moeilijk aan te tonen.

De monitor Sociaal Domein zal dit jaar tweemaal verschijnen. Naast deze monitor is het de bedoeling om dit najaar nog een monitor uit te brengen.

In de discussie met de raad moet blijken of deze frequentie voldoende is. Uiteindelijk willen we toe naar een opzet waarbij de conclusies die op basis van de monitor getrokken kunnen worden, meegenomen worden in de reguliere P&C-documenten (voorjaarsnota/begroting en najaarsnota).

2. Basisondersteuning

Doel

- Erger voorkomen door vroegtijdig te signaleren en laagdrempelige ondersteuning te bieden. De basisondersteuning (maatschappelijk- en welzijnswerk, jongerenwerk en onafhankelijke cliëntondersteuning) wordt in onze gemeente ingekocht bij verschillende organisaties zoals o.a. de GGD, Verslavingszorg Noord-Nederland en Mensenwerk Hogeland (MH). Deze organisaties werken samen met de sociale teams en het onderwijs. Deze organisaties bieden voorlichting en ondersteuning die voor alle inwoners toegankelijk is.

Maatschappelijk werk/welzijnswerk, jongerenwerk en cliënt ondersteuning wordt in onze gemeente uitgevoerd door de werkorganisatie Mensenwerk Hogeland. Zij verantwoordt haar werkzaamheden in drie kwartaalrapportages en een jaarverslag. Deze rapportages worden het college en de raad aangeboden.

3. Sociale Teams

Doelen

- Maatwerk leveren dwars door afzonderlijke wetgevingen heen en inzetten op wat een inwoner daadwerkelijk nodig heeft.
- Eén gezin, één plan, één regisseur.

De Sociale Teams zijn bestendigd en er wordt integraal gewerkt daar waar nodig, dat wil zeggen daar waar de problematiek domein overstijgend is. Er wordt systeemgericht gewerkt wat betekent dat er naar het hele gezin wordt gekeken en dat hulp wordt ingezet op meerdere terreinen (bijvoorbeeld vanuit de Jeugdwet, Wmo en Participatie).

De Sociale Teams werken op basis van de benaderingswijze van De Nieuwe Route waarbij eigenaarschap belegd is bij de inwoner en zijn/haar netwerk.

4. Harmonisatie subsidiebeleid

Doel

- Op grond van de wet Arhi in een proces van 2 jaar de inhoudelijke verschillen in subsidiebeleid van de voormalige BMW-gemeenten te harmoniseren tot één gemeentelijk subsidiebeleid van Het Hogeland.

De harmonisatie van het subsidiebeleid bestaat uit 3 onderdelen.

- De Algemene Subsidieverordening, vastgesteld door de gemeenteraad op 2 januari 2019 en aangepast op 18 september 2019;
- De nota beleidskader subsidiebeleid gemeente Het Hogeland, vastgesteld door de gemeenteraad op 8 april 2020;
- De Algemene Subsidieregeling gemeente Het Hogeland. Dit document is in een vergevorderd stadium en wordt op korte termijn ter besluitvorming voorgelegd aan het college (de vaststelling van deze uitvoeringsregels betreft een bevoegdheid van het college). De subsidieregeling gaat in op 1 januari 2021. Na vaststelling van de subsidieregeling worden de subsidieën die jaarlijks een subsidie ontvangen z.s.m. geïnformeerd over hun subsidie na 1 januari 2021.

5. Volksgezondheid

Doelen

- Gezonde inwoners in een gezonde leefomgeving.
- Gezond opgroeien in de gemeente Het Hogeland.
- Gezond meedoen in de gemeente Het Hogeland.
- Een optimale start van de eerste 1000 dagen van een kind.

Er is een meerjaren gezondheidsbeleid opgesteld voor 2021-2024 met inwoners en betrokken organisaties. Deze is op 17 juni in de raad besproken. Uitgangspunt is de positieve gezondheid. Voor 2021 worden er een aantal prioriteiten gelegd.

Inwoners en organisaties kunnen een aanvraag doen voor initiatieven die de gezondheidsverschillen verkleinen.

Daarnaast loopt het project kansrijke start, waarin ingezet wordt op de 1000-dagen van een kind. Dit is een samenwerking tussen professionals en organisaties in de geboortezorg.

6. Jeugd

Bij 'Jeugd' zijn de maatschappelijke effecten summier gedefinieerd. In de verdere ontwikkeling willen we het onderstaande maatschappelijk effect herijken en uitbreiden.

Maatschappelijke effecten

Met onze inspanningen willen we het effect bereiken waarbij de jeugdhulp de kwaliteit van zorg voor onze inwoners blijft garanderen om zo de transformatiedoelstellingen (de doelstellingen uit de Jeugdwet) te realiseren. Daarbij wordt de jeugdhulp efficiënter en goedkoper georganiseerd.

6.1. Peuteropvang en VVE

Doelen

- Alle peuters (vanaf 2 jaar) in de gemeente Het Hogeland kunnen een voorschoolse voorziening bezoeken.

Dit doel wordt sinds 2019 bereikt.

Op basis van de Wet Harmonisatie Kinderopvang is de gemeente verantwoordelijk voor het (financieel) bereikbaar maken van peuteropvang voor kinderen van ouders die niet in aanmerking komen voor de Kinderopvangtoeslag van de belastingdienst. In de tweede helft van 2019 heeft het college een nieuwe regeling peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie vastgesteld. Met ingang van deze nieuwe regelingen kunnen alle kinderen vanaf 2 jaar gebruik maken van de peuteropvang. Kinderopvang aanbieders worden gesubsidieerd voor het aanbod voor peuters van ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag.

Daarnaast kunnen kinderen met een taalachterstand vanaf 2,5 jaar aanvullend op de peuteropvang deelnemen aan een educatief programma, de voorschoolse educatie.

- Zoveel mogelijk kinderen met een taal- of ontwikkelingsachterstand (doelgroepkinderen VVE) laten deelnemen aan VVE-educatie. Het streven is naar meer dan 90%.

Dit doel is deels behaald.

In opdracht van de gemeente spannen de GGD en voorschoolse voorzieningen zich gezamenlijk in om zoveel mogelijk doelgroepkinderen van een VVE-educatie aanbod te voorzien. Volgens de cijfers van de GGD hadden in totaal 149 kinderen een VVE-indicatie in 2019. In datzelfde jaar bezochten 107 kinderen met een VVE-indicatie de Voorschoolse Educatie. Dit betekent dat 72% van de geïndiceerde kinderen heeft deelgenomen aan VVE-educatie. Dit percentage geeft echter een onvolledig beeld van het totale bereik en non- bereik van doelgroepkinderen.

Naast de 107 kinderen die gebruik hebben gemaakt van een VVE-aanbod in 2019, is er ook een aantal doelgroepkinderen dat geïndiceerd is en naar verwachting zal instromen in de VVE, maar nog niet is aangemeld en/ of niet is gestart bij een VVE-aanbieder (bijvoorbeeld omdat het kind nog 2,5 jaar oud moet worden). In 2019 betrof dit 39 kinderen. Slechts ongeveer 2% van de ouders van de in 2019 geïndiceerde kinderen heeft bij de GGD aangegeven dat zij geen gebruik willen maken van de VVE-educatie. Naast het aantal door de GGD VVE-geïndiceerde kinderen, zijn er kinderen met een risico op een taal- of ontwikkelachterstand die geheel buiten beeld blijven in de voorschoolse periode, doordat zij niet of slechts een enkele keer gezien worden op het consultatiebureau en geen voorschoolse voorziening bezoeken. De groep niet bereikte doelgroep kinderen wordt doorgaans pas (weer) zichtbaar op basisschool leeftijd.

Vanaf de laatste helft van 2020 wordt de VVE-monitor ingezet om meer zicht te krijgen op het bereik en non-bereik van VVE-doelgroep kinderen.

- Een voorschools aanbod van hoge kwaliteit aanbieden.

Dit doel is deels behaald

Per 2019 is het kwaliteitskader VVE 2019 DAL en Het Hogeland' in werking getreden. Dit kwaliteitskader beschrijft welke kwaliteitseisen aan de voorschoolse educatie worden gesteld en hoe de kwaliteit in de vroegschool gecontinueerd wordt. Met dit kwaliteitskader wordt ~~we~~ een impuls gegeven aan de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de regio en zijn de afspraken hierover met uitvoerende partijen vastgelegd. Met een aantal afspraken wordt geanticipeerd op de aangescherpte eisen van het Rijk die de komende jaren in werking treden, zoals de inzet van een HBO-coach, de verhoogde urennorm van 960 uur VVE in 1,5 jaar en het monitoren van resultaatafspraken. De werkwijze voor het meten van VVE-resultaten zal in de loop van dit jaar worden uitgerold. De uren norm voor de inzet van de Hbo'er in de VVE dient uiterlijk in 2022 behaald te worden. De uitvoering van het kwaliteitskader wordt jaarlijks meermaals geëvalueerd met uitvoerende partijen.

- Een intensieve samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en basisscholen tot stand brengen en behouden met als doel een doorgaande lijn en waar mogelijk vergaande integratie van voorzieningen in kindcentra.

Dit doel is deels behaald.

Het verbeteren en intensiveren van de samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen maakt onderdeel uit van het kwaliteitskader VVE. Alle voorschoolse voorzieningen dragen zorg voor een warme overdracht naar de basisschool middels het daarvoor ontwikkelde overdrachtsformulier en overleg met de basisschool.

Voorschoolse voorzieningen met VVE-kwaliteit en basisscholen die samenwerken in een kindcentrum, werken aan het vormgeven van:

- een gezamenlijke pedagogisch en educatief beleid;
- een doorgaande ontwikkellijn voor VVE;
- afstemming op de methode of methodiek die gebruikt wordt voor VVE;
- afstemming over het genormeerd kindvolgsysteem dat gebruikt wordt;
- afspraken over het volgen van de ontwikkeling van kinderen;
- regelmatig contact tussen de pedagogisch medewerkers op de voorschoolse voorziening en de leerkrachten van de groep 1 en 2;
- een gezamenlijke zorgstructuur en warme overdracht voor kinderen met zorgvragen;
- een gezamenlijk ouderbeleidsplan met de school (en de bso en/of andere partijen);
- een samenwerkingsovereenkomst

6.2. Transformatie jeugdhulp regio Groningen

De Groninger gemeenten werken samen om d.m.v. projecten de transformatie in de jeugdzorg te realiseren. Dit houdt onder meer in: meer gebruik maken van het eigen netwerk/eigen kracht, preventiever werken en een betere verbinding met het onderwijs. De afgelopen tijd zijn er met name themabijeenkomsten geweest over jeugdhulp en het onderwijs en het versterken van het gewone leven. Deze waren eerst uitgesteld i.v.m. de coronacrisis, en worden nu langzaam maar zeker weer opgepakt.

Ook zijn door de Transformatieagenda projecten inzichtelijk waar gemeenten van elkaar kunnen leren. De afgelopen tijd hebben wij contact gehad over een pilot gezinsverzorgende maatregelen om vechtscheidingen tegen te gaan en om de pilot begeleid kamerbewoning te starten. Bij deze laatste pilot maken we gebruik van een regionaal gecontracteerde projectleider, die in meerdere Groninger gemeenten een soortgelijke pilot op zet.

In ons eigen lokale plan van aanpak (zie 6.4) maken wij de verbinding met de transformatie op regionaal niveau.

6.3. Inkoop jeugdhulp

Doel

- Voldoende beschikbare jeugdzorg in onze regio.

De Groninger gemeenten gebruiken 2020 om te bepalen hoe de inkoop van de jeugdzorg er vanaf 2022 uit komt te zien. In de eerste helft van 2020 is lokaal bepaald aan welke probleemgebieden Het Hogeland wil werken, en welke vormen van jeugdhulp lokaal en regionaal ingekocht kunnen worden. Deze Notitie Inkoop Jeugdhulp is ter kennisname naar de raad gestuurd.

6.4. Plan van Aanpak Jeugdhulp

Doelen

- Het verminderen van huisartsenverwijzingen naar specialistische jeugdhulp.
- Aanvullende preventieve activiteiten, tegengaan gevolgen complexe echtscheidingen, en onderwijszorgarrangementen ontwikkelen, met als doel snellere signalering en waar mogelijk afschaling van jeugdhulpproblematiek.
- Jongeren met lichte begeleiding naar zelfredzaamheid een mogelijkheid bieden zich te vestigen in onze gemeente.
- Vergroten lokaal aanbod gezinsgetrouwe opvoedsituaties, om jongeren zo thuis nabij mogelijk op te laten groeien.
- Nieuwe, meer integrale oplossingen.

In de afgelopen periode is naast het Plan van Aanpak gewerkt om extra beheersmaatregelen op te stellen. De maatregelen zijn onderdeel geworden van de Voorjaarsnota. Kern van de beheersmaatregelen is dat er strakkere kaders worden gesteld om de instroom in jeugdhulp in te dammen, en dat er wordt geïnvesteerd in lichte vormen van jeugdhulp en in het onderwijs.

Voor wat betreft het Plan van Aanpak is de afgelopen periode gewerkt aan:

- De uitrol van de Ondersteuners Jeugd en Gezin (OJG) bij huisartsen. Op dit moment zit de OJG bij vier huisartsen, en de verwachting is dat in oktober 2020 de aanbesteding is afgerond om bij zeven extra huisartsen de OJG aan te laten sluiten. Bij 11 van de 15 huisartsen is dan een OJG aangesloten.
- Het onderzoek naar ambulante kosten is afgerond en hier zijn acties op gezet. Deze acties zijn terug te vinden in de beheersmaatregelen en in de notitie inkoop jeugdhulp (zie paragraaf 6.3)

- Op het gebied van preventie gaan we met Humanitas een overeenkomst aan om vormen van Gezinsbegeleiding door vrijwilligers in te zetten.
- Met het Hogeland College zijn we in gesprek om vormen van jeugdhulp op de school in te zetten. Door de coronacrisis waren de gesprekken uitgesteld, en inmiddels weer opgepakt.

Welke doelen zijn bereikt:

Doel	Realisatie
Het verminderen van huisartsenverwijzingen naar specialistische jeugdhulp.	Door de inzet van de huidige vier OJG-ers wordt inmiddels 60% van de hulpvraag bij de huisartsen afgevangen.
Aanvullende preventieve activiteiten, tegengaan gevolgen complexe echtscheidingen, en onderwijszorgarrangementen ontwikkelen, met als doel snellere signalering en waar mogelijk afschaling van jeugdhulpproblematiek.	Alle activiteiten zijn in de ontwikkelfase
Jongeren met lichte begeleiding naar zelfredzaamheid een mogelijkheid bieden zich te vestigen in onze gemeente.	Is in de planvormingsfase, verloopt volgens planning
Vergroten lokaal aanbod gezinsgetrouwe opvoedsituaties, om jongeren zo thuis nabij mogelijk op te laten groeien.	Is in de planvormingsfase, verloopt volgens planning
Nieuwe, meer integrale oplossingen.	Wordt aan gewerkt d.m.v. uitrol beheersmaatregelen

6.5. Spoed voor Jeugd

Doel

- We beschikken over een sluitende 24 uren spoeddienst die in crisissituaties hulp in kan zetten. Op 1 juli gaat een nieuwe aanpak van de crisisinterventie voor de jeugdzorg van start. Deze nieuwe aanpak is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de Groninger Gemeenten, de RIGG en een aantal zorgaanbieders. Een belangrijk onderdeel van deze nieuwe opzet is het leren over hoe crisissen zijn ontstaan en hoe we verbeteringen aan kunnen brengen in de volle breedte van de jeugdhulp om het aantal crisissen af te laten nemen. Zowel op het niveau van uitvoering als beleid is de gemeente Het Hogeland betrokken bij de implementatie van deze nieuwe werkwijze.

6.6. Samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming

De Groninger gemeenten en de Raad voor de Kinderbescherming hebben een samenwerkingsprotocol afgesloten. In dit protocol is vastgelegd hoe de sociale teams van de gemeente, die verantwoordelijk zijn voor de hulpverlening in het vrijwillig kader, samenwerken met de Raad voor de Kinderbescherming als een overgang naar de gedwongen hulpverlening wordt overwogen of een onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming wordt gevraagd. Op beleidsniveau is er vanuit de samenwerkende Groninger Gemeenten regelmatig overleg met de Raad voor de kinderscherming. Deze overleggen worden o.a. geïnitieerd door de Kinderrechter. De gemeente het Hogeland is beleidsmatig bij deze overleggen betrokken.

6.7. Aantal Jeugdhulpgebruikers per voorziening

In onderstaande tabel staat het aantal voorzieningen weergegeven waarvoor een individuele maatwerkvoorziening (indicatie) is verstrekt onderverdeeld naar productcategorie.

Aantal Jeugdigen per voorziening

Voorziening		31-12-2019	30-4-2020
Jeugdwet PGB	Ambulant	81	44
	Dagbesteding	6	7
	Logeren/Respijtzorg	15	8
	Overig	22	8
Jeugdwet ZIN	Ambulant - begeleiding	487	456
	Ambulant - behandeling	686	659
	Crisis	7	3
	Dagbesteding / dagbehandeling	53	43
	Intensief ambulant	31	24
	Jeugdbescherming	92	100
	Logeren / Respijtzorg	47	40
	Overig	66	59
	Specifieke doelgroepen	139	139
	Verblijf	52	53
	Verblijf (pleegzorg)	61	58
totaal		1.845	1.701

Bovenstaande tabel toont het aantal voorzieningen dat per productcategorie op beide peildata zijn afgegeven. Het aantal voor 30 april 2020 kan nog hoger uitvallen als gevolg van administratieve vertraging in het proces wanneer de gemeente niet de verwijzer is. Uit de cijfers is waarneembaar dat het aantal PGB voorzieningen significant daalt. Ook het totaal aantal voorzieningen is lager dan op 31 december 2019. Of dit ook leidt tot lagere uitgaven heeft te maken met de zwaarte van de indicatie en verzilvering van de zorg. Dat is uit deze tabel niet af te leiden.

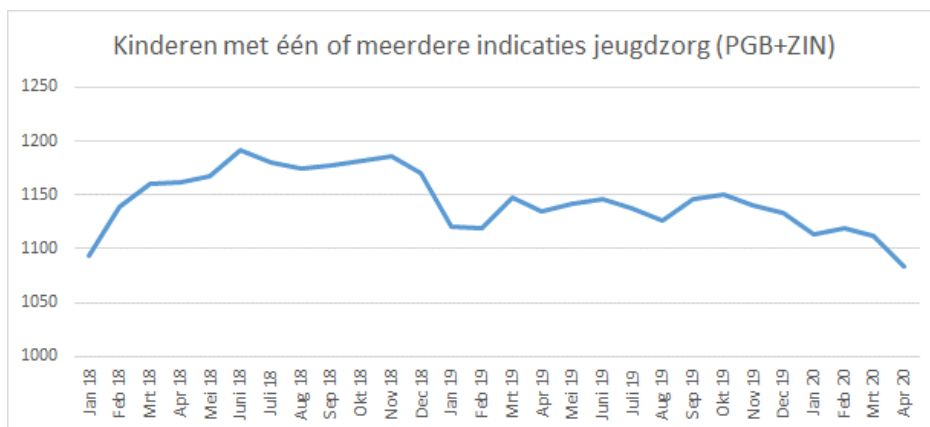
Verreweg de meeste voorzieningen hebben we binnen de ambulante jeugdhulp. Dit is in de afgelopen jaren de productcategorie waarin we een enorme toename in de uitgaven zagen. Het plan van aanpak jeugdhulp ziet toe op beheersmaatregelen om de uitgaven binnen deze productcategorie te verlagen.

Een ander productcategorie met hoge uitgaven betreft verblijf. Hoewel dit in aantallen beperkter lijkt, zijn de gemoeide uitgaven hoog aangezien het residentiële zorg betreft.

Aan een jeugdige kunnen meerdere voorzieningen worden toegekend (stapeling). Derhalve is het aantal unieke jeugdigen met jeugdzorg lager. Zie hiervoor de volgende paragraaf.

Jeugdigen met een vorm van jeugdzorg

De ontwikkeling van het aantal kinderen met een maatwerkvoorziening (ZIN en PGB) heeft zich voor Het Hogeland als volgt ontwikkeld over de periode 2018 tot en met april 2020. De aantallen van de laatste maanden kunnen nog iets toenemen als gevolg van na-ijl-effect in de verzoeken om toewijzing vanuit de jeugdzorgaanbieder.

Het aantal jeugdigen met één of meerdere voorzieningen schommelde in 2019 tussen de 1.100 en 1.150 jeugdigen. In Het Hogeland woonden op 1 januari 2020 9.239 jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 17 jaar (op 1 januari 2019: 9.450). Het aandeel jeugdigen met jeugdzorg is daarmee ongeveer 12% (1 op de 8 jongeren). De lagere aantallen in 2019 ten opzichte van 2018 is mede een gevolg van de overdracht van het gebied Middag naar het Westerkwartier.

6.8. Financiën Jeugdhulp

De uitgaven jeugdzorg (zorg in natura) zijn over 2019 zijn wederom gestegen ten opzichte het jaar ervoor en bedroeg ruim 15 miljoen. In de najaarsrapportage was reeds een winstwaarschuwing afgegeven waarbij aangegeven werd dat de stijging met name waarneembaar is in de uitgaven ambulante jeugdhulp en verblijf. In de voorjaarsrapportage is voorgesteld het budget met 1.000.000 euro op te hogen ter dekking van de stijgende uitgaven jeugdzorg.

De stijging in de uitgaven van verblijf is aanzienlijk meer gestegen dan verwacht (in januari 2019 waren er 28 cliënten, in maart 2020 inmiddels 60 cliënten). Om zicht te krijgen op de oorzaak van deze stijging wordt een analyse uitgevoerd op de instroom van cliënten in de productcategorie verblijf. De mate waarin deze uitgaven structureel zijn, is eveneens onzeker.

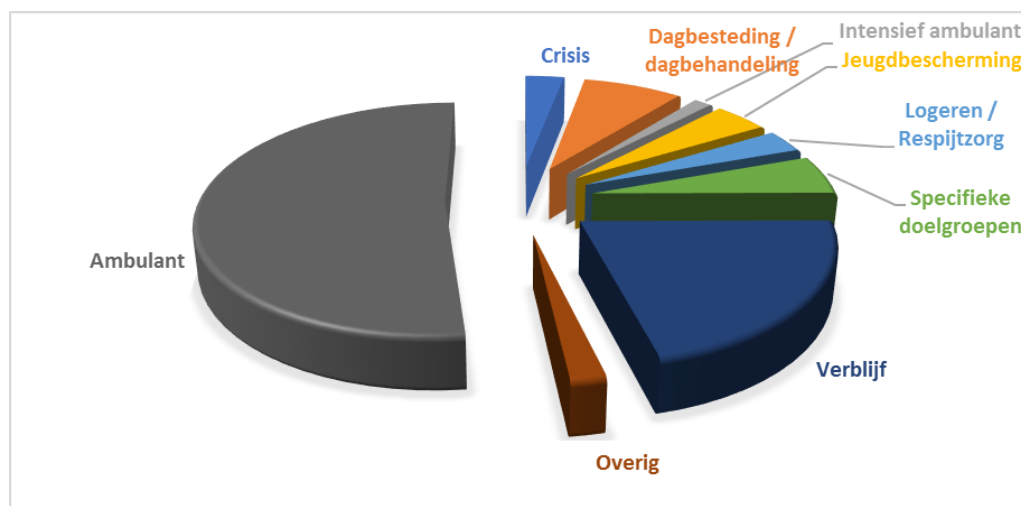
Indien de uitgaven een meer structureel karakter hebben, dan voorziet de bijgestelde raming nog niet in voldoende budget. Nadere analyse moet uitwijzen of de stijging in de uitgaven van 2019 eveneens geldt voor 2020. Daarnaast wordt tevens bekeken in hoeverre deze stijging omgebogen kan worden waardoor er geen sprake is van een structurele uitzetting.

Een verschuiving van het PGB budget naar ZIN is administratief niet verwerkt. Ten opzicht van 2019 is er een significante daling waarneembaar in de inzet van PGB waardoor ruim de helft van het PGB overgeheveld kan worden naar de ZIN-uitgaven.

	Primaire raming 2020	Prognose 2020	Afwijking (voorj.nota 2020)
Uitgaven			
Jeugdwet (PGB)	880.000	415.000	-/- 465.000
Jeugdwet (ZIN)	12.571.200	14.036.200	1.465.000
Totaal	13.451.200	14.451.200	1.000.000

In de rechter cirkeldiagram staat de omvang van de verschillende productcategorieën weergegeven.

Het meeste geld wordt besteed aan ambulante jeugdhulp en kosten voor verblijf (incl. pleegzorg)

- **Kosten per jeugdhulpgebruiker**

Op basis van de beschikbare data is gekeken of er iets gezegd kan worden over de kosten per jeugdhulpgebruiker. In onderstaande tabel staat een overzicht van de tien, vijftig en honderd duurste jeugdhulpgebruikers. Dit zijn individuele jeugdigen. Onderstaand overzicht is gebaseerd op de betaalde facturen aan zorgverleners t/m april 2020. Daarnaast is weergegeven wat het percentage van de verschillende jeugdhulpgebruikers in relatie tot de reeds betaalde uitgaven van het ZIN budget in 2020.

Tabel: Jeugdhulpgebruikers i.r.t. uitgaven

Soort jeugdhulpgebruikers (van de 1.200 totaal t/m mei 2020)	Toegekend bedrag t/m april 2020	Percentage van totaal uitgaven jeugdhulp t/m april 2020
Top 10 duurste	510.319	10,7%
Top 50 duurste	1.505.061	31,6%
Top 100 duurste	2.204.942	46,2%

Dit overzicht laat zien dat de tien duurste jeugdhulpgebruikers 10,7% van het ZIN budget gebruiken. De top vijftig gebruikt 31,6%, en de top honderd 46,2%. In de laatste monitor die is uitgebracht over 2018 is bovenstaande ook in kaart gebracht. De relatieve aandelen van de top 10, 50 en 100 zijn vergelijkbaar met de percentages over 2020.

De voornaamste producten die worden ingezet bij de top 100 betreft verblijf en ambulante begeleiding. In verreweg de meeste gevallen is stapeling van verschillende producten aan de orde en is er sprake van complexe zorg/casuïstiek.

Naar aanleiding van de ontwikkeling van de kosten in verblijf worden een aantal bestaande dossiers onderworpen aan een check in hoeverre sprake zou zijn van WLZ. In geval van een WLZ-indicatie hoeft de gemeente de zorg niet meer te bekostigen vanuit de Jeugdwet.

7. Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Maatschappelijke effecten

Het maatschappelijk doel van de Wmo is 'meedoen'. De Wmo moet ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en kunnen meedoen in de samenleving. Al of niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Als dat niet lukt, biedt de gemeente ondersteuning.

7.1. Transformatie in de Wmo

Doel

- Nadruk leggen op de transformatieopgave in de Wmo.

Thuis kamers: in samenwerking met Mensenwerk Hogeland en de pijlerpartners zijn inmiddels 4 Thuis kamers gerealiseerd in Den Andel, Uithuizermeeden, Ulrum en Winsum. Dit zijn laagdrempelige voorzieningen voor o.a. respijtzorg voor mantelzorgers, door het bieden niet-geïndiceerde dagbesteding. Per locatie ziet het aanbod er weer anders uit, afhankelijk van het lokale aanbod en de behoefte. Sinds mei 2020 is er een coördinator informele zorg aangetrokken voor de thuis kamers.

Ook hebben wij een sociale kaart waarin voorliggende voorzieningen en hulpaanbod voor jeugd en Wmo in staan vermeld.

7.2. Inzet wijkverpleegkundigen

Het is al langere tijd de wens om wijkverpleegkundigen weer meer in te zetten in ons gebied, op de scheidslijn Wmo/medisch domein. Met als doel toegankelijk en laagdrempelig te zijn voor inwoners met een ondersteuningsvraag, en snel heen en weer kunnen schakelen met het sociaal team. Zo proberen we preventief te kunnen ondersteunen waar nodig. Inmiddels is er budget beschikbaar voor meer inzet wijkverpleegkundigen. Gesprekken met Menzis hierover lopen.

7.3. Begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf

Doel

- Goede ondersteuning bieden aan onze inwoners in de vorm van dagbesteding en kortdurend verblijf.

Momenteel wordt binnen de Ommelander Samenwerking tot en met 2021 ondersteuning geboden aan inwoners. Contractmanagement en toezichthouders van de GGD zien toe op de kwaliteit van de ondersteuning. Voorbereiding op de aanbesteding voor de ondersteuning na 2021 zijn reeds opgestart, samen met de DAL-gemeenten

7.4. EHealth

Doel

- Bevorderen van leefbaarheid en vermindering zorgdruk.

Momenteel loopt een pilot Stamtafel binnen de gemeente. Een subsidieaanvraag uit de NPG-gelden is in voorbereiding.

7.5. Mantelzorg

Doel

- We willen zo veel mogelijk voorkomen dat (jonge) mantelzorgers overbelast raken.

Het steunpunt mantelzorg Het Hogeland heeft een belangrijke functie in de ondersteuning van onze mantelzorgers. In 2019 hebben we onze mantelzorgers zelf gevraagd hoe zij de dienstverlening ervaren. Deze uitkomst was positief. In november 2019 waren er ongeveer 930

geregistreerd bij het Steunpunt mantelzorg. Wanneer mantelzorgers zich bij het steunpunt registreren, kunnen we (indien gewenst) gericht communiceren over onze ondersteuningsmogelijkheden.

7.6. Huishoudelijke Ondersteuning

Doel

- Continuïteit van de inzet van huishoudelijke ondersteuning, ook in de zomerperiode.

Als gevolg van krapte in personeel bij de gecontracteerde aanbieders blijkt het steeds moeilijker om de HO te continueren in de vakantieperiode. Door slimmer te roosteren en de onderlinge samenwerking te bevorderen hopen we zoveel mogelijk uren HO te kunnen blijven aanbieden.

7.7. Hulpmiddelen en trapliften

We ervaren een verzwaring in de hulpvraag. Dit resulteert in inzet van duurdere middelen. Dit heeft vooralsnog geen gevolgen voor de tarieven die wij betalen. De verschuiving in vraag zal mogelijk wel leiden tot het maken van nieuwe financiële afspraken voor de resterende looptijd van de overeenkomst. Ook zien we een toename in de verstrekking van trapliften als gevolg van het langer thuis wonen van mensen.

7.8. Publiek vervoer

Doelen

- De verbetering van vervoer door het "verslimmen" van vervoerstromen
- Het bevorderen van de integratie van vervoerstromen
- Aansluiting bij de Provinciale- en landelijke werkgroepen ter bevordering van vervoer in het rurale gebied.

De gemeente Het Hogeland is actief in een aantal regionale en landelijke werkgroepen. Momenteel wordt gewerkt aan een landelijk opdrachtgeversplatform onder de vlag van GNMI/VNG waarin wij mede-aanjager zijn.

De integratie van vervoerstromen en het verslimmen van vervoer wordt uiteraard gehinderd door COVID-19 en alle maatregelen die hieruit voortvloeien. Ook de MaaS-pilot is hierdoor vertraagd met enkele maanden.

7.9. Pijlerpartners

Doelen

- Stimuleren van onderling contact.
- Preventie en het verminderen van het gebruik van maatwerkvoorzieningen
- Het vergroten van de samenwerking tussen de organisaties

Het onderwerp 'pijlerpartners' is sinds 1 januari 2020 ondergebracht in de transformatie van de Wmo.

7.10. Beschermd Wonen en Opvang

Doel

- Van Beschermd wonen naar wonen met begeleiding op maat.

Sinds 2015 werken we aan de decentralisatie en ambulantisering van Beschermd Wonen, samen met de 12 Groninger Gemeenten. De middelen voor Beschermd Wonen worden vanuit het Rijk in tien jaar naar de gemeenten gedecentraliseerd met ingang van 2021. Omdat we voorzien dat het landelijke verdeelmodel niet aansluit bij de historische situatie, hebben we met de Groninger

gemeenten een financieel verdeelmodel ontworpen dat wel aansluit. We werken aan de decentralisatie van de indicatiestelling, inclusief het administratief proces en de monitoring ten behoeve van het financieel verdeelmodel.

Met corporaties en aanbieders zijn we gestart met het uitwerken van de prestatieafpraak rondom het convenant uitstroom Beschermd Wonen en Opvang met het oog op zorgvuldige samenwerking bij uitstroom naar een zelfstandige woning. Daarnaast is er een pilot “Photovoices” in voorbereiding waarbij het doel is om een dialoog op gang te brengen tussen inwoners over het leven met een psychische kwetsbaarheid.

7.11. Aantal Wmo-gebruikers per voorziening

In deze monitor wordt qua aantallen en financiën ingegaan op drie onderdelen binnen de Wmo. Dit betreft de onderdelen met de grootste financiële omvang en Beschermd Wonen. In de doorontwikkeling van de monitor zal in de volgende monitor Sociaal Domein ook ingegaan worden op de onderwerpen zoals vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen en woningaanpassingen.

Wat betreft de Begeleiding, Hulp bij het Huishouden en Beschermd Wonen staan hieronder het aantal cliënten weergegeven per type maatwerkvoorziening.

Cliënten	31-12-2019	31-3-2020
Begeleiding (ZIN)	569	584
Begeleiding (PGB)	266	273
Begeleiding (ZIN + PGB)*	772	797
Hulp bij het Huishouden (ZIN)	1.100	1.152
Hulp bij het Huishouden (PGB)	94	89
Hulp bij het Huishouden (ZIN + PGB)	1.194	1.241
Beschermd Wonen	71	69

*) Doordat er cliënten Wmo-begeleiding zowel PGB als ZIN ontvangen is het totaal aantal unieke cliënten lager dan de som van de afzonderlijke regels.

Aan de hand van twee peildata kan de dynamiek en ontwikkelingen binnen de Wmo onvoldoende worden beoordeeld. Daarvoor is andere data nodig. Wat betreft de aantallen zoals opgenomen in bovenstaande tabel is met name bij Wmo-Hulp bij het Huishouden een significante stijging waarneembaar. Zeker als de ontwikkeling van de aantallen worden geanalyseerd van 2018. In het onderdeel financiën wordt nader ingegaan op de situatie bij de Wmo-Hulp bij huishouden.

Verloop Beschermd Wonen

Periodiek wordt van de centrumgemeente (gemeente Groningen) een BW-monitor ontvangen omtrent de ontwikkeling van de cijfers Beschermd Wonen van de gehele provincie. Deze rapportage geeft inzicht in onder andere leeftijdsopbouw, verblijfsgemeente, herkomstgemeente, geslacht, woonsituatie bij instroom, reden van uitstroom etc.

Het aantal cliënten in zorg met verblijfslocatie in Het Hogeland schommelt in de periode 2019 t/m maart 2020 tussen de 68 en 75 en is daarmee relatief stabiel.

7.12. Financiën Wmo

In de voorjaarsnota zijn de budgetten inzake de Wmo niet bijgesteld. Bij het opstellen van de monitor Sociaal Domein zijn de uitgaven en ontwikkelingen binnen de WMO nader beschouwd. Uit deze nadere beschouwingen en dieper gaande analyse blijkt dat in de voorjaarsnota ten onrechte een budgetbijstelling met betrekking tot de uitgaven hulp bij het huishouden niet is opgenomen. Hierover hebben we u door middel van een raadsmemo separaat geïnformeerd.

De financiën inzake Wmo-Begeleiding, Wmo-Hulp bij het Huishouden en Beschermd Wonen laten het volgende beeld zien:

	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Prognose 2020	Afwijking
Uitgaven				
Begeleiding PGB	2.242.000	2.357.000	2.468.000	111.000
Begeleiding ZIN	3.487.000	3.517.000	3.581.000	64.000
Hulp bij het huishouden PGB	217.000	240.000	216.000	-/- 24.000
Hulp bij het huishouden ZIN	3.432.000	3.388.000	3.988.000	600.000
Beschermd Wonen	-/-573.000	0	0	0

Bij het opstellen een prognose zijn diverse variabelen betrokken:

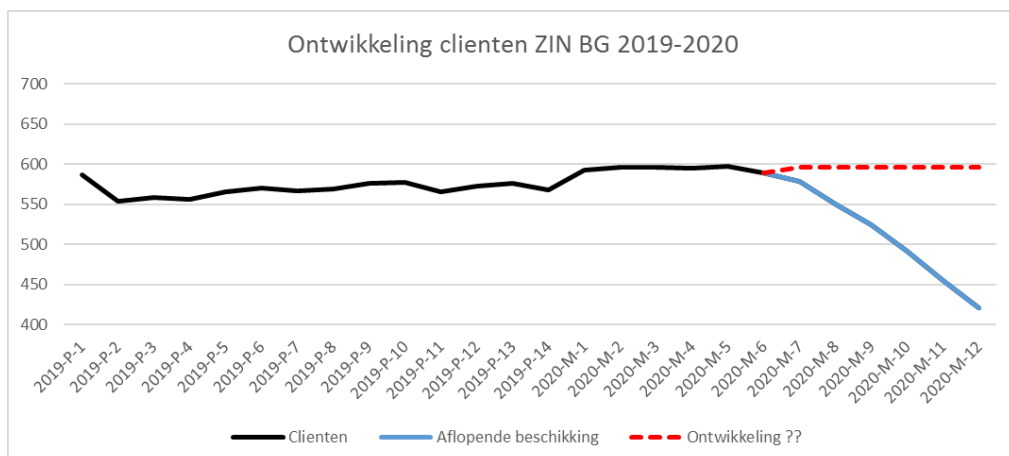
- Volumeontwikkeling (aantallen cliënten)
- Indicatiewaarde (zwaarte van de zorg)
- Verzilvering (het geleverde uren t.o.v. de indicatie)
- Tariefsontwikkeling (jaarlijkse indexatie)
- Wijzigende productmix (producten hebben verschillende prijzen)

Op basis van bovenstaande parameters is voor de verschillende onderdelen een berekening gemaakt. Deze prognose is gebaseerd op uitgangspunten die mogelijk in de komende maanden anders uitpakken. Om die reden wordt niet elke afwijking ten opzichte van de begroting direct verwerkt in de voorjaarsrapportage. De parameters kunnen immers gedurende het jaar nog wijzigen wat weer leidt tot een andere prognose. Bij de najaarsrapportage wordt de herberekende prognose wel verwerkt in de bestuursrapportage aangezien de realisatie voor een groter deel van het jaar vast staat. Het deel waarvoor een prognose afgegeven wordt heeft minder last van afwijkingen indien een uitgangspunt achteraf onjuist is gebleken aangezien de raming over een kortere periode gaat.

Ten aanzien van de hulp bij het huishouden is ten onrechte geen bijstelling opgenomen in de voorjaarsrapportage. De afwijking significant. Zie verderop een toelichting op deze stijging.

WMO Begeleiding

De ontwikkeling van het aantal cliënten binnen de Wmo-Begeleiding ZIN ontwikkelt zich als volgt:

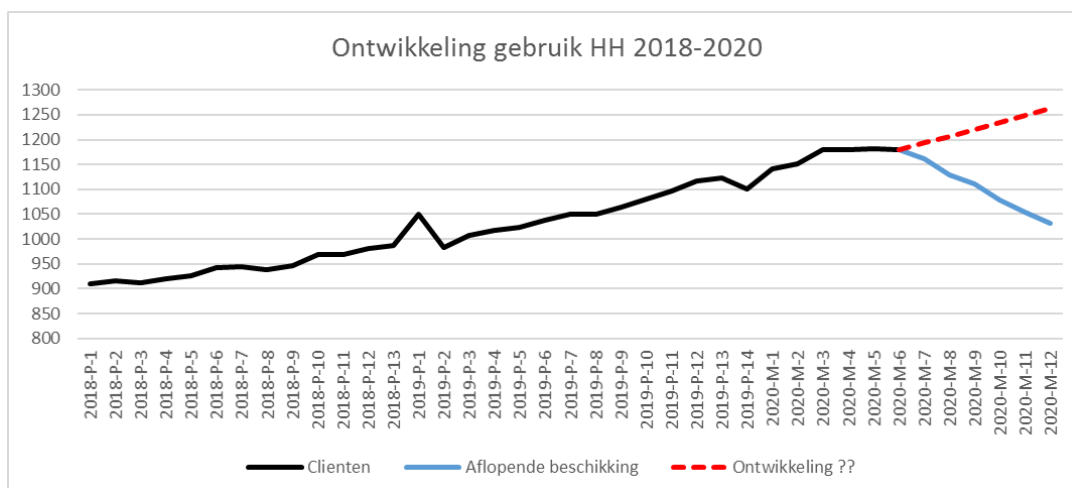
Ten opzicht van 2019 is er een lichte stijging waarneembaar in het aantal cliënten. De indicatiewaarde is ongeveer gestegen met 3%. Dit komt voor een groot deel door de gewijzigde tarieven. De daling die de blauwe lijn weergeeft toont het aantal cliënten aan waarvoor er in die periode geen geldige indicatie meer afgegeven is. In hoeverre deze worden verlengd is afhankelijk van klantvraag en de beoordeling van de Wmo-consulent. In de prognose is uitgegaan van het aantal cliënten volgens de stippellijn. Daarnaast is gebruik gemaakt van het verzilveringspercentage van 2019 (66,6%). In hoeverre dit percentage ook voor heel 2020 toe te passen is, is nog niet te zeggen.

WMO Hulp bij het Huishouden

De toename in de uitgaven Hulp bij het Huishouden wordt verklaard door meerdere aspecten. De voornaamste aspecten betreft enerzijds een stijging in het volume (meer cliënten met Hulp bij het Huishouden) en anderzijds een stijging in het tarief. Een derde mogelijkheid betreft de zwaarte van de indicatie (omvang van het aantal uren per week).

Volume

Het verloop van het aantal inwoners met een maatwerkvoorziening (ZIN) is als volgt.

Oorzaken van de stijging moeten worden gevonden in:

- Toename als gevolg van de invoering van het abonnementstarief (rijksbeleid)
- Toename als gevolg van demografische ontwikkeling (vergrijzing)

In welke mate de afzonderlijke aspecten een rol spelen op de ontwikkeling binnen onze gemeente is nog niet onderzocht. Daarbij wordt opgemerkt dat het maar de vraag is of dit goed te achterhalen is aangezien cliënten bij de indicatiestelling dit natuurlijk niet meedelen.

Tarief

De tarieven binnen de Wmo zijn in de afgelopen jaren meermalen verhoogd. Dit naar aanleiding van een Algemene Maatregel van Bestuur waarin bepaald is, dat gemeente een reële vergoeding moet betalen voor de verleende zorg. Deze maatregel is mede een gevolg geweest van het faillissement van TSN in 2016. Verder zijn de Cao-lonen voor deze sector verhoogd i.v.m. het behouden/aantrekken van personeel aangezien er (op termijn) schaarste ontstaat (eveneens als gevolg van vergrijzing).

De tarieven van de HO hebben zich over de jaren als volgt ontwikkeld:

	2018	2019	2020
HO	23,00	26,50	28,00 (5,66%)
HO+	26,40	27,50	28,00 (1,82%)

Op basis van onze 'productmix 2019' geldt een gewogen indexatie van 5,00% voor Het Hogeland.

Omvang indicatie

Op basis van de geregistreerde voorziening in ons systeem kunnen we onderzoeken in hoeverre de omvang van de indicatie (aantal uren per week) een effect heeft op de ontwikkeling van de uitgaven. Deze analyse is op dit moment nog niet uitgevoerd. De verwachting is dat voorgaande twee aspecten een grotere rol spelen dan de dat de omvang van de indicatie een rol speelt.

Omvang van het tekort

De omvang van de uitgaven is afhankelijk van de afgegeven indicatiewaarde en de verzilvering (het aantal uren dat daadwerkelijk is ingezet). De indicatiewaarde van 2019 bedroeg € 3.957.000 en de verzilvering was 87% (uitgaven 2019: € 3.452.000). De indicatiewaarde voor het eerste kwartaal bedraagt € 1.122.000 en het tweede kwartaal € 1.154.000. Bij gelijkblijvende omstandigheden voor het derde en vierde kwartaal en een verzilvering van 87% komen de uitgaven 2020 uit op € 3.988.000. Dit is een stijging in de uitgaven van € 536.000. De begroting 2020 voorziet in een bedrag van € 3.388.000. Vergeleken met de begroting gaat het om een tekort van mogelijk € 600.000.

Voor het jaar 2020 beschikken we nog niet over nieuwere/recentere (voldoende) ervaring/vergelijkingscijfers. Dit wordt veroorzaakt doordat Noorderzorg (37% van het totaal) m.b.t. 2020 nog geen facturen heeft ingediend via het berichtenverkeer (a.g.v. ICT gerelateerd issue bij Noorderzorg) en de impact van het coronavirus. De inzet van de zorgmedewerkers is sinds half maart anders dan voorheen. Derhalve bevat de data die ons ter beschikking staat enkele leemten.

Op basis van de richtlijnen van het Rijk vergoeden we gedurende de maanden maart tot en met juni de zorgaanbieders op basis van de gemiddelde omzet van 2019 + de indexatie van het tarief. Indien 2019 niet representatief is voor 2020 kan de gemeente in samenspraak met de zorgaanbieder hiervan afwijken. Zorgaanbieders hebben al aangegeven dat zij 2019 niet representatief vinden. In het najaar van 2020 wordt met de zorgaanbieders overlegd in hoeverre dit verschil kan worden verhaald op de gemeente. In de prognose is geen rekening gehouden met een mogelijk voordeel.

Daarnaast voorziet de prognose niet in volume ontwikkelingen vanaf mei/juni (zowel positief als negatief). Derhalve kan de prognose anders uitpakken.

Begroting 2020

Bij de totstandkoming van de raming ten behoeve van begroting Wmo zijn de uitgaven van de eerste 5 perioden van 2019 gebruikt als basis. Met de kennis van nu is gebleken, dat ondanks het bijramen van € 377.000 euro ten opzichte van de begroting 2019, de ontwikkeling in volume verder is gestegen in 2019, maar ook in 2020.

Beschermd Wonen

Ten aanzien van het jaar 2019 hebben we in de provincie Groningen middelen Beschermd Wonen overgehouden (totaal 8,5 miljoen). Op basis van de geldende verdeelsleutel komt 8,2% ten goede aan Het Hogeland (€ 698.000). In de jaarrekening 2019 van Het Hogeland is daarnaast een last verwerkt van € 125.000. De definitieve afrekening 2018 met de gemeente Groningen viel € 125.000 lager uit dan de voorderingen die in de jaarrekeningen 2018 van de BMW-gemeenten waren opgenomen.

Voorzichtigheidshalve rekenen we in de (meerjaren)raming niet met een financieel voordeel. Dit aangezien er ontwikkelingen spelen bij beschermd wonen een negatief effect hebben op het saldo (ontwikkelingen in volume, tarief en rijksbudget). Voor 2020 werd oorspronkelijk uitgegaan van een financieel resultaat van 0,6 miljoen euro negatief (gehele provincie). In de onlangs afgegeven prognose is het nadelige resultaat omgeslagen in een overschot van 0,5 miljoen euro. De gevolgen van de coronacrisis heeft ook impact op de juistheid van de prognose. In deze prognose is nog geen rekening gehouden met de impact van de coronacrisis op beschermd wonen. Ook met eventuele compensatie door het rijk is nog geen rekening gehouden.

8. Participatiewet

In de begroting 2020 zijn bij 'participatie' geen maatschappelijke effecten opgenomen. Bij de verdere ontwikkeling van de begroting en monitor zouden bijvoorbeeld de volgende maatschappelijke effecten opgenomen kunnen worden;

Maatschappelijk effecten

- Actief meedoen in de samenleving door te werken
- Niemand mag door armoede buiten de boot vallen

Verder zal in de businesscase voor het leer-werkbedrijf ook aandacht besteed worden aan de te bereiken maatschappelijke effecten.

8.1. Statushouders

Doelen

- Alle statushouders participeren binnen de eigen mogelijkheden in Gemeente Het Hogeland. Werkplein Ability begeleidt statushouders in de gemeente Het Hogeland bij participatie en integratie. Het doel hierbij is uitstroom uit de bijstand richting werk of opleiding. Daarbij wordt gekeken naar de eigen mogelijkheden van de statushouder.

Het college heeft besloten om de begeleiding voor statushouders in 2020 en de eerste helft van 2021 op basisniveau voort te zetten. Dit in afwachting van de Wet inburgering die naar verwachting halverwege 2021 ingaat. Dit betekent concreet dat we blijven werken met een Team Statushouders. Deze is van 4 medewerkers naar 3 medewerkers gegaan. Dit heeft als doel kosten besparen maar tegelijkertijd de opgedane kennis en ervaring behouden zodat deze ingezet kan worden voor de uitvoering van de nieuwe wet. Alle andere ondersteuningsmogelijkheden worden niet meer ingezet. De enige uitzondering hierop is het vervoer voor statushouders naar zwemlessen op basis van kosten openbaar vervoer. Deze relatief lage kosten zullen op een andere manier worden vergoed.

Vanwege de coronacrisis worden statushouders op afstand begeleid. Dit blijkt erg lastig. Op dit moment acteren we met name op de statushouders die al in beeld zijn en/of die zelf aan de bel trekken.

- Het behalen van de door het rijk opgelegde taakstelling voor huisvesting van statushouders in de gemeente Het Hogeland

Er wordt gewerkt aan het behalen van de taakstelling. Hierbij is de gemeente afhankelijk van voldoende statushouders die aan de gemeente worden gekoppeld en van voldoende woningen die door corporaties aangeboden worden. In verband met de coronamaatregelen is huisvesten lastiger door minder fysiek contact. De verwachting is dat ondanks deze beperkingen de taakstelling (grotendeels) gehaald zal worden. Op dit moment zijn er 5 huisvestingen geweest en 1 gezinshereniging.

- Maatschappelijke begeleiding voor iedere statushouder die in gemeente Het Hogeland komt wonen

MJD biedt iedere statushouder die gehuisvest wordt in de gemeente Het Hogeland maatschappelijke begeleiding. In verband met de coronamaatregelen vindt dit nu meer op afstand plaats.

- Beleid en uitvoering dat voldoet aan de Wet Inburgering 2021.

De beleidsmatige voorbereidingen voor de Wet Inburgering, die naar verwachting in juli 2021 ingaat, zijn in volle gang. In de uitvoering wordt al ervaring opgedaan met een aantal onderdelen van de

nieuwe wet, zoals een brede intake. De nieuwe Wet Inburgering geldt niet voor de bestaande groep Statushouders.

8.2. Vrijwilligerswerkbeleid

De twee steunpunten vrijwilligerswerk (Winsum en Uithuizen) hebben de eerste maanden van 2020 veel samengewerkt. Een belangrijke taak van beide steunpunten is het verbinden en bemiddelen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties. Dat gebeurt d.m.v. meldingen en signalen van inwoners zelf, of via job/werkcoaches, Wmo-consulenten, UWV of anders.

Belangrijke schakel is de website www.vrijwilligersgroningen.nl. Dit is een digitale vrijwilligersvacaturebank waarbij steunpunten binnen de hele provincie samenwerken. Doel is dat inwoners van de provincie Groningen passend vrijwilligerswerk kunnen vinden en dat organisaties nieuwe vrijwilligers kunnen werven.

De steunpunten hebben daarnaast adviezen gegeven aan organisaties en zochten matches tussen vrijwilligers en organisaties. Sommige vrijwilligers hebben ondersteuning nodig om een passende plek vinden. Persoonlijke begeleiding is hierbij essentieel. De medewerkers van het steunpunt vrijwilligerswerk gingen in deze gevallen met de persoon in kwestie in gesprek.

8.3. Schuldhelpverlening

Doel

- Professionele schuldhelpverlening voor alle inwoners van de gemeente Het Hogeland.

Het huidige gemeentelijk beleid is vastgelegd in de kadernota schuldhelpverlening BMW 2016-2019 vastgesteld. Hierin zijn de volgende kaders vastgelegd:

- de uitgangspunten schuldhelpverlening BMW handhaven:
  - bedienen brede doelgroep
  - leveren maatwerk en vraaggerichte dienstverlening
  - integrale aanpak
  - eigen verantwoordelijkheid van de klant
  - preventie en nazorg
- de doelstellingen schuldhelpverlening handhaven:
  - voorkomen van schulden en recidive
  - duurzame resultaten en financiële stabiliteit
  - bevorderen participatie
  - voorkomen van maatschappelijke kosten
- extra aandacht voor specifieke doelgroepen:
  - gezinnen met kinderen
  - statushouders
  - jongeren
  - vrijwilligers

Op grond van deze kadernota zijn vervolgens twee beleidsplannen opgesteld. Het plan "Schuldhelpverlening Bedum, De Marne, Winsum, 2016-2019" is door deze gemeenten opgesteld in samenwerking met de Gemeentelijke kredietbank in Groningen (GKB) en het "Beleidsplan Integrale Schuldhelpverlening 2016-2019" voor de gemeente Eemsum is in samenwerking met de Volkskredietbank in Appingedam (VKB) opgesteld.

Tot op heden wordt de professionele schuldhelpverlening uitgevoerd door bovengenoemde kredietbanken. Het college heeft in het voorjaar van 2020 een onderzoek uitgevoerd naar de inzet

van deze organisaties in de gemeente Het Hogeland en heeft besloten om de dienstverlening bij beide kredietbanken te blijven afnemen. Beide organisaties leveren per kwartaal informatie over de afgenomen producten schuldhelpverlening middels managementrapportages van de VKB en infographics van de GKB. Deze rapportages worden via het college beschikbaar gesteld aan de raad.

Het huidige beleid schuldhelpverlening dient met ingang van 1 januari 2021 opnieuw te worden ingericht als gevolg van de wijziging van de wet gemeentelijke schuldhelpverlening. De voorbereidingen hiertoe zijn inmiddels gestart.

8.4. Minimabeleid

Doelen

- Inwoners met een laag inkomen moeten kunnen participeren.
- Zorgmijding voorkomen onder inwoners met een laag inkomen.
- Statushouders starten schuldenvrij wanneer zij in onze gemeente gehuisvest worden.

De participatiecoaches zijn indien nodig aangesloten bij de overleggen van het sociaal domein. Zo kunnen we goede afspraken maken binnen meerdere leefgebieden. Op deze wijze weten we wat er speelt bij de inwoners en kunnen we daarop anticiperen binnen het Sociaal Domein. Dit is nodig om de doelen gezamenlijk te bereiken. Door de coronacrisis zien we wel dat er veel minder contact met de inwoner is. Om zorgmijding te voorkomen is een actief beleid noodzakelijk.

Via diverse kanalen (nieuwsbrieven, sociale media, website, contacten met consulenten & inloopsprekuren) zijn inwoners (met en zonder bijstandsuitkering) op de hoogte gebracht van de diverse (minima) regelingen. Bij de totstandkoming van het nieuwe minimabeleid vanaf 2020 zijn inwoners (minima) alsmede maatschappelijke organisaties betrokken geweest. Op deze manier is geprobeerd om een pakket aan minimaregelingen te vormen dat aansluit bij alle inwoners met een laag inkomen. In verband met de coronacrisis is de uitgifte van de kledingpas (fashioncheque) en de mogelijkheid om gratis met het OV te reizen uitgesteld naar een later moment in 2020 (respectievelijk medio juni en 1 september).

Vanuit de uitvoering is het signaal dat de bijdrage vanuit het Participatiefonds tot tevredenheid leidt bij inwoners. In hoeverre de bijdrage ook daadwerkelijk aan participatieactiviteiten wordt besteed is niet duidelijk (kan en hoeft ook niet gecontroleerd te worden). Omdat er weinig aanvragen voor bijzondere bijstand binnenkomen die betrekking hebben op deze activiteiten kan voorzichtig geconcludeerd worden dat de bijdrage op een juiste manier wordt uitgegeven.

De bijdragen vanuit de CER (Compensatie Eigen Risico), de tegemoetkoming aanvullende zorgverzekering en de collectieve ziektekostenverzekering zijn een goede ondersteuning bij de zorguitgaven. In hoeverre dit ook daadwerkelijk zorgmijding voorkomt is niet duidelijk. Dat er zorgmijders zijn is wel zeker. Dit is een groep inwoners die vaak überhaupt geen beroep doet op een minimaregeling.

Het komt nog wel regelmatig voor dat er bijzondere bijstand wordt aangevraagd voor zorgkosten (met name tandartskosten). Als mensen een schuld hebben opgebouwd bij de zorgverzekering moet die eerst worden afgelost. Gedurende deze periode mogen ze geen aanvullende verzekering hebben. Dus ook geen tandartsverzekering. In dat geval kunnen ze de kosten niet voldoen en gaan ze niet naar de tandarts.

Ook de eigen bijdrage die wordt berekend bij medische kosten is een grote kostenpost. De minimaregelingen zijn een hele mooie tegemoetkoming, maar zorgkosten blijven behoorlijk drukken op het inkomen van inwoners met een laag inkomen.

8.5. Leerwerkomgeving

Doelen

- We bieden een veilige en passende werkplek voor degenen die zijn aangewezen op een beschutte werkplek.
- Ultimo 2020 gaat het om 340 SW-medewerkers en 28 mensen in nieuw Beschut Werk.
- Wij bieden mensen werk, bieden hen kans zich te ontwikkelen en uit te stromen naar regulier betaald werk.

Ambitie is om 100 werkzoekenden in 2020 ontwikkelmogelijkheden te bieden binnen de leerwerkomgeving, waarbij 20 werkzoekenden een certificering en/of diploma halen en 60 werkzoekenden uitstromen naar werk (zie verder de toelichting hieronder).

- We ondersteunen de interne organisatie van de gemeente daar waar mogelijk.
- Plek bieden aan arbeidsmatige dagbesteding. We maken in 2020 een start met 5 plekken voor arbeidsmatige dagbesteding.

Toelichting

We willen onze werkomgeving, naast het bieden van beschut werk, meer en meer in gaan zetten als een leeromgeving, waarin inwoners een vak kunnen leren en een diploma kunnen halen.

Het werk ging in het begin van 2020 eerst gewoon door. De plannen om begin dit jaar te starten met het LeerOntwikkelCentrum in Uithuizen werden gedwarsboomd. In de periode van inrichting en verhuizing is er op 22 januari brand ontstaan in het LeerOntwikkelCentrum. Dankzij oplettende burens is groter onheil voorkomen, maar is wel maanden vertraging opgelopen. LOC en Noorderhuizen konden vanaf 22 januari niet meer worden gebruikt en vervolgens kwam de coronacrisis waardoor alle ambities en doelstellingen in een ander daglicht komen te staan. Risicogroepen voor Corona mogen helemaal niet aan het werk en de rest van het werk moet gerealiseerd worden met inachtneming van de 1,5 meter afstand. In maart is eerst doorgewerkt met een kleine groep (circa 20% van de capaciteit) en zijn allerlei maatregelen getroffen om het werk aan te passen. In juni '20 is 70% van de SW-medewerkers weer aan de slag. Door Corona en de maatregelen is bij alle werkgevers en daarmee ook binnen Werkplein Ability bijna geen ruimte voor stagiaires en werkervaringsplekken.

Noorderhuizen is in juni met een aantal deelnemers weer opgestart om ervoor te zorgen dat zij hun diploma nog gaan halen. Vier deelnemers zullen begin juli hun diploma uitgereikt krijgen. De eerste drie deelnemers zijn in juni bij het LOC in Uithuizen begonnen. Na de zomer zal het LOC officieel in gebruik worden genomen. Bij de volgende rapportage is meer duidelijkheid over de gevolgen en de prognoses van beide voorvallen (brand en Corona) op de doelstellingen.

Een groep van 18 personen hebben in hun eigen taal Tigrinya de cursus VCA gevolgd. Helaas moeten ze het examen in het Nederlands afleggen. Twee personen zijn in juni '20 geslaagd en een aantal zitten dichtbij een voldoende. Er zal nog extra worden geïnvesteerd op het laten slagen van de kandidaten. Vanuit de provincie is hier extra geld voor beschikbaar gesteld.

Het ondersteunen van de interne organisatie van de gemeente waar mogelijk gaat door. Dat is niet altijd zichtbaar, omdat niet duidelijk is wie ambtenaar is en wie een andere rechtspositie heeft o.g.v. bijvoorbeeld de SW. De opgave van Beheer en Onderhoud wordt uitgevoerd met ruim 80 ambtenaren en meer dan 100 SW-medewerkers. Op facilitair gebied zijn ook diverse medewerkers werkzaam. Verder worden opdrachten uitgevoerd op gebied van post en catering.

Er is nog geen start gemaakt met vormen van arbeidsmatige dagbesteding.

Sociale werkvoorziening

	Realisatie tm april 2019	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2020
Loonkosten Sociale Werkvoorziening	3.356.383	3.367.045	3.327.888
Begeleid werken	33.232	37.128	30.000
Subsidie SW	-2.529.624	-2.388.736	-2.388.736
Resultaat	859.991N	1.015.437N	969.152N

Toelichting:

De loonkosten SW zijn zowel ten opzichte van de begroting 2020 (periode tm april) en realisatie 2019 licht gedaald. Het aantal fte is in april 2020 t.o.v. 2019 met 21 gedaald. Op grond daarvan zou verwacht mogen worden dat het verschil ten opzichte van 2019 groter zou moeten zijn; ongeveer € 164.000. Echter, in 2020 is er een totaalbedrag van € 66.000 aan transitievergoedingen betaald en een bedrag van € 26.000 aan uitbetaalde verlofuren. Daarnaast is in de begroting nog geen rekening gehouden met de cao-stijgingen sinds 2019.

De reiskostenvergoeding voor het SW-personeel is gelijkgetrokken met het ambtelijk personeel. Dit leidt in de periode t/m april tot bijna € 20.000 aan meerkosten. Het budget (€ 72.000 jaarbasis) moet nog worden aangepast.

Het budget subsidie SW neemt toe tot € 7.950.678 (meicirculaire). Dat is ten opzichte van de huidige raming € 228.000 meer. Omgerekend over de periode is dat € 76.000. Dit is in de bovenstaande raming nog niet verwerkt.

Rekening houdende met de bovenstaande mutaties bedraagt het gecorrigeerde begrotingsresultaat € 959.000N en het gecorrigeerde realisatieresultaat € 893.000N.

Resultaat Sector Industrie en Diensten	Realisatie tm april 2019	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2020
- Externe omzet			
Inkoop Materiaal I&D	641.665	627.667	513.732
Deta Schoonmaak/			
Postbezorging			4.358
Catering			11.170
Totaal	641.665	627.667	529.260
Omzet	-1.452.117	-1.406.241	-1.134.452
	-		
Resultaat	810.452V	-778.574V	605.193V

Toelichting

Ten opzichte van de begroting 2020 is over de verslagperiode de omzet € 173.000 lager.

Dit komt onder meer door een verminderde omzet veroorzaakt door een viertal opdrachtgevers. Nog niet te voorzien is of we in staat zijn om nog aanvullende orders voor de rest van dit jaar binnen te halen.

De financiële effecten van de coronacrisis zijn beperkt. Het bedrijf is grotendeels in productie gebleven, maar wij hebben al wel signalen en ook gemerkt dat de orderintake van diverse klanten minder is geworden.

Het Rijk gaat 90 miljoen euro beschikbaar stellen (septembercirculaire) voor de compensatie van misgelopen omzet van sociale werkbedrijven voor de maanden maart, april en mei. Omwille van de eenvoud bepaalt het aantal SE Wsw per gemeente de verdeling van de middelen. Er wordt dus geen rekening gehouden met de werkelijke opgelopen tekorten bij de bedrijven. Over een compensatie na mei wordt nog overleg gevoerd.

Omgerekend is dit een compensatiebedrag van € 1.350 per SE. De peildatum is nog niet bekend.

Gemakshalve rekenen we met 300 SE. Dat zou een compensatiebedrag van € 405.000 betekenen en dat lijkt daarmee voldoende voor de dekking van de afnemende omzet tot nu toe en mogelijk de rest van het jaar.

Interne Dienstverlening	Realisatie tm april 2020	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2019
Catering	4.836	8.333	7.444
Schoonmaak	6.552	20.000	10.967
Post	5.010	10.333	10.495
Overige Projecten			35.251
	16.397	38.667	64.157

Resultaat Sector Groen, extern	Realisatie tm april 2020	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2019
Inkoop materiaal en diensten		23.333	60.858
Omzet	-54.163	-233.333	-148.482
Totaal Resultaat	-54.163	-210.000	-87.624

Toelichting

In 2019 zijn we begonnen met de integratie van de sector Groen in Beheer en Onderhoud van Het Hogeland en in 2020 zijn we vrijwel geheel hierin opgenomen. Dit betekent dat er meer werkzaamheden in eigen beheer worden uitgevoerd (o.a. kleine bestratings- en rioolwerkzaamheden, onderhoud half-verharding, omvormen, snoeien, hagen knippen, klepel- en maaiwerkzaamheden, aanleg en onderhoud nieuw aangelegde begraafplaatsen, begraven) en dat de externe contracten na het verlopen van de contracttermijnen niet verlengd worden.

Om de werkgelegenheid in Noord Groningen te behouden c.q. te stimuleren, verwijzen wij de klanten nu naar de regionale hoveniersbedrijven.

Tot en met maart 2020 is er door de medewerkers van WPA ± 5.000 uur gewerkt op projecten van Het Hogeland die niet opgenomen waren in de onderhoudscontracten met de 4 voormalige gemeenten. Genoemde uren werden voor de herindeling gefactureerd maar blijven nu intern. Deze verschuiving van externe bedrijfsvoering naar interne bedrijfsvoering laat daarom ook een verschuiving zien in de cijfers.

Verder beginnen de gevolgen van de vergrijzing merkbaar te worden in de uitvoering. Een aantal medewerkers heeft de organisatie verlaten vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en een aantal oudere medewerkers krijgt te maken met diverse gezondheidsklachten waardoor zij verminderd inzetbaar zijn.

Daarnaast zijn er door de coronacrisis tot en met week 13 ± 2.650 werkbare uren verloren gegaan.

Beschut Werk	Realisatie tm april 2020	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2019
Loonkosten	92.816	136.843	62.296
Subsidie	-84.181	-83.527	-83.468
Resultaat	8.634	53.316	-21.172

Beschut Werk (BW)	jan-20	feb-20	mrt-20	apr-20	mei-20
Actuele aantal BW (personen)	16	16	16	16	16
BW intern (Ability BV)	16	16	16	16	16
BW intern (Het Hogeland, ambtelijk)	0	0	0	0	0
BW extern	0	0	0	0	0
Nieuwe BW deze maand	0	0	0	0	0

Het aantal beschut werk bedraagt 16 en zijn allen intern geplaatst. De opgave voor 2019 bedroeg 23 en voor 2020 bedraagt deze 29.

1000-banenplan

Het 1000-banenplan is een vierjarig project en gericht op inzet van werkzoekenden in werkzaamheden in bouw en techniek in het aardbevingsgebied. De uitvoering van het 1000-banenplan is opgedragen aan de arbeidsmarktregio Werk in Zicht (centrumgemeente is gemeente Groningen). Het ter beschikking gesteld geld moet vooral worden besteed aan scholing voor mensen die willen werken in bouw en techniek. Een baan telt pas mee als iemand al minstens een half jaar voor minimaal 24 uur betaald aan het werk is. Het aantal duurzame plaatsingen in de regio is 728.

Het project Noorderhuizen (samenwerking Noorderpoort en Werkplein Ability) in Uithuizen is een scholingsprogramma dat hoort bij het 1000-banenplan. Via praktisch leren kunnen deelnemers hier een diploma halen tot en met niveau 2 op gebied van bouw en metaal. Door brand in januari bij het gedeelte van Noorderhuizen haperde het scholingsprogramma en door de coronacrisis viel het scholingsprogramma helemaal stil. Desondanks zijn er toch 4 kandidaten opgeleid die in juni gaan voor hun diploma.

8.6. Inclusief werkgeverschap (en diversiteit)

Doelen

- Onze ambitie is om de komende jaren plus minus 10 fte aan vacatures in te vullen door mensen uit de doelgroep voor inclusief werkgeverschap.
- Voldoen aan de kwaliteitsnormen.

De gemeente Het Hogeland heeft in haar collegeprogramma de doelstelling van inclusief werkgeverschap en diversiteit opgenomen. De gemeente geeft uitvoering aan de wettelijke taken met betrekking tot de sociale werkvoorziening, de banenafpraak en de taakstelling Beschut Werk. De gemeente vindt het belangrijk dat al onze inwoners mee kunnen doen op de arbeidsmarkt en wil ook een voorbeeld zijn voor de regio.

Doelen (realisatie):

Ons doel is om ultimo 2020 een werkplek te bieden voor 340 SW-medewerkers (realisatie 1 april: 337 SW-medewerkers).

Ons doel is om in 2020 in totaal 15 interne afspraakbanen te realiseren (realisatie 1 juni: 15 interne afspraakbanen).

Ons doel is om in 2020 in totaal 29 plekken Beschut Werk te realiseren (realisatie 1 juni: 16 plekken).

Het aantal plekken Beschut Werk is ook afhankelijk van de indicaties die worden afgegeven door het UWV. De gemeente ondersteunt bij het creëren van externe afspraakbanen. Het doel is om in 2020 in totaal 60 externe afspraakbanen (realisatie 1 juni: 66 plekken) te creëren bij reguliere werkgevers.

De gemeente vindt het belangrijk om ook aandacht te hebben voor diversiteit in haar personeelsbeleid. We verkennen dit onderwerp de komende tijd vanuit het bredere lokale inclusiebeleid van Het Hogeland.

8.7. Werkgeversdienstverlening

Doelen

- Werkgevers faciliteren en ontzorgen.
- Samenwerking arbeidsmarktregio versterken
- Sociaal ondernemen stimuleren

Werkgevers in het Hogeland zijn in branches verdeeld en het team Werkgeversdienstverlening bezoekt deze vanuit strategisch partnerschap. Dat houdt in dat we als gemeente het Hogeland meebewegen en meedenken met de werkgever, om zo vraag en aanbod nog beter op elkaar af te stemmen. Werkgevers kunnen met alle arbeidsmarkt gerelateerde vragen bij ons terecht. Er wordt voortdurend verder gebouwd aan de verbetering van het strategisch partnerschap met werkgevers, regelmatig ook in afstemming met team Economische Zaken.

Verder wordt er ook nauw samengewerkt met Werk in Zicht, het samenwerkingsverband van gemeenten, UWV en SW-bedrijven in Groningen en Noord-Drenthe. Vanuit deze samenwerking worden gezamenlijk binnen de arbeidsmarktregio projecten of activiteiten opgepakt. In het kader van de voorzorgsmaatregelen rondom de coronacrisis zijn alle activiteiten vanaf medio maart 2020 helaas afgelast. Gekeken wordt of we andere activiteiten kunnen gaan organiseren daarbij rekening houdend met de 1,5 meter afstand. Mooie voorbeelden van samenwerking zijn Route Arbeid (voor kwetsbare jongeren), het 1000-banenplan, Kansrijkberoep.nl en het Werkfestival. Geregeld worden op deze manier vacatures en werkervaringsplaatsen gecreëerd en ingevuld.

Voor het team Werkgeversdienstverlening staat sociaal ondernemerschap in de context van **arbeidsparticipatie**. Door middel van diverse activiteiten wordt aandacht gegeven aan het sociaal ondernemerschap (in verband met de voorzorgsmaatregelen rondom de coronacrisis zijn alle activiteiten vanaf medio maart 2020 helaas afgelast):

- **Dag-van-de-1000-voorbeelden:** Inclusieve werkgevers worden in het zonnetje gezet om andere werkgevers te inspireren hun voorbeeld te volgen. Het is een initiatief van het project 'Op naar de 100.000 banen' van VNO-NCW, MKB Nederland en LTO Nederland. Werkplein Ability organiseert samen met Praktijkschool in Winsum een gezellige meet-and-greet tussen werkgevers en leerlingen. Vanuit de gemeente worden aanwezige werkgevers in het zonnetje gezet, waarbij een kleine attentie wordt uitgereikt door collegeleden;
- **Invulling geven aan de SROI (Social Return On Investment):** Veel inwoners die momenteel in de uitkering zitten hebben weinig scholing gevolgd en hebben te maken met (meervoudige) problematiek op diverse leefgebieden. Hierdoor is de aansluiting op de arbeidsmarkt vaak lastig. Door middel van SROI ontstaan er kansen, omdat inwoners met een uitkering bij werkgevers in grote aanbestede projecten binnen het Hogeland geplaatst kunnen worden. De werkgever is daarbij verplicht om een contract en ontwikkelmogelijkheden te bieden. Potentiele opdrachtnemers kunnen terecht bij de gemeente met vragen over hoe de SROI ingevuld kan worden.
- **Uitreiking sociaal ondernemersprijs Het Hogeland**

8.8. Begeleiding werkzoekenden

Doelen

- Extra scholen en certificeren van werkzoekenden in relevante beroepsrichtingen.
- Meer op de doelgroep gerichte dienstverlening.
- Inzetten op parttime ondernemers.
- Beter scoren dan benchmark-cijfers (Divosa/Stimulansz)

In 2020 heeft de raad de plannen voor het LeerWerkbedrijf goedgekeurd. We hebben 7 jaar de tijd om hier een succes van te maken. We leiden werkzoekenden op richting bouw, metaal en de zorg. Op dit moment onderzoeken we welke beroepsrichtingen we nog meer aan gaan bieden. Ook het LeerOntwikkelCentrum is hier een onderdeel van geworden. Alles richting Werken en Leren wordt geconcentreerd in Uithuizen.

De verandering van dienstverlening, verhuizing van medewerkers is inmiddels ingezet. Door de coronacrisis hebben we wel een verminderde uitstroom en verwachten we een hogere instroom. Hoe dit eruit gaat zien kunnen we nog niets van zeggen.

Ook de inzet richting het parttime ondernemen heeft te lijden gehad tijdens de coronatijd qua voortgang. Er lopen op dit moment 28 trajecten.

Afspraakbanen	Realisatie tm april 2020	Begroting tm april 2020	Realisatie tm april 2019
Loonkosten	116.122	105.053	95.675
Subsidie	-34.836	-46.625	-32.000
Resultaat	81.286N	58.428N	63.675N

Onze jobcoaches hebben naast de begeleiding van inwoners in het doelgroepregister (dat betekent dat iemand a.g.v. fysieke of mentale beperkingen niet zelfstandig het minimumloon kan verdienen) ook een actieve rol in het creëren van afspraakbanen bij externe werkgevers. Daarbij wordt aan de werkgever vaak een loonkostensubsidie verstrekt.

Afspraakbanen (LKS) doelgroep Participatiewet	jan-20	feb-20	mrt-20	apr-20	mei-20
Actuele aantal LKS	68	68	68	75	74
Waarvan forfaitair	16	14	14	16	19
LKS intern (Ability BV)	15	15	15	15	14
LKS intern (Het Hogeland, ambtelijk)	1	1	1	1	1
LKS extern	52	52	52	59	59
Nieuwe LKS deze maand	0	0	0	6	2
Waarvan forfaitair	0	0	0	2	0
Afspraakbaan zonder LKS	12	8	8	10	10
Totaal afspraakbanen (met en zonder LKS)	80	76	76	85	84

Omdat UWV het doelgroepregister en de polisadministratie (van waaruit de realisatie wordt gemonitord) beheert, is het niet mogelijk is om een totaaloverzicht van alle gerealiseerde afspraakbanen (gemeentelijke en niet-gemeentelijke doelgroep) binnen het totale grondgebied van Het Hogeland te presenteren. De uitsplitsing per gemeente is te bewerkelijk en wordt door UWV niet aangeleverd. De cijfers zijn alleen per arbeidsmarktregio (Werk in Zich) periodiek beschikbaar.

Dit overzicht beperkt zich daarom tot de realisatie van afspraakbanen vanuit de gemeentelijke doelgroep (Het Hogeland) en de WSW.

Het aantal gerealiseerde afspraakbanen uit de gemeentelijke doelgroep (intern bij Het Hogeland (Werkplein Ability en ambtelijk, totaal 15) en extern (69) bij reguliere werkgevers) bedraagt totaal 84.

8.9. Begeleiding Participatie

Doelen

- Alle mensen met een uitkering zijn in beeld.
- Samenwerking in sociaal domein optimaliseren.
- Uitkering is geregeld.

De Participatiecoaches proberen inwoners met een bijstandsuitkering zo goed mogelijk te helpen met het zetten van een volgende stap in hun participatie en het weer meedoen in de samenleving. De basis daarbij is het adequaat toekennen van de uitkering voor levensonderhoud en tijdig betalen daarvan. Tijdens de gesprekken worden inwoners ook geholpen om hun inkomenssituatie te doorgronden en (in geval van schuldenproblematiek) doorverwezen naar de GKB of de VKB. Tot begin maart (begin coronacrisis) is de workshop gericht op financieel inzicht (via de GKB en VKB) en omgaan met geld door diverse inwoners bijgewoond

Qua participatie is nog niet iedereen in beeld helaas, omdat de bezuinigingen de uitvoering flink geraakt hebben (formatie) en omdat de coronacrisis heeft gezorgd voor nieuwe en andere prioriteiten (o.a. de Tozo). Hierdoor ontbreekt het soms aan tijd om iedereen tijdig te spreken. De verwachting is dat er nog een deel van de inwoners binnen het Participatiespoor kan doorstromen naar (beschut) werk.

Binnen het Sociaal Domein wordt al flink samengewerkt om zo te komen tot een integrale aanpak rondom de inwoner. Het meest effectief zijn de casus- en zorgoverleggen waaraan consultants vanuit Participatie, Wmo en Jeugd deelnemen. Hierdoor weet men elkaar goed te vinden en vindt er steeds afstemming plaats. In de praktijk werken de verschillende consultants rondom met name de doelgroep 18-/18+ al intensief samen als het gaat om in te zetten ondersteuning op gebied van werk, zorg en participatie.

Via een verdere transformatie van het Sociaal Domein (doen wat nodig is met ontschotting van budgetten en verordeningen) kunnen we in de toekomst nog betere dienstverlening bieden en daarmee de zelfredzaamheid en eigen kracht van de inwoner versterken.

In- en uitstroom gedurende verslagperiode

	Jaar 2019	jan	feb	mrt	Totaal 2020
Instroom					
Na periode WW nu bijstand	60	2	5	11	18
Arbeid dienstbetr/uitk.ziekte	70	12	3	8	23
Beëindiging huwelijk/relatie	20	1	4	2	7
Te weinig inkomsten uit bedrijf	25	5	1	2	8

Oorzaak partner	21				0
Andere oorzaak	0	1		1	2
Uitk. Arbeidsongeschiktheid	5		1		1
Onvoldoende ander inkomen	46	4	2	5	11
Overname andere gemeenten	61	6	3	4	13
Beëindiging verblijf buitenland	12			1	1
Heropv.>65 jr.	0				0
interen op vermogen	3		1	1	2
Overige	64	1		5	6
Ontslag genomen bij werkgever	0				0
detentie	3				0
Beëindiging studie	25	1	1	1	3
Bereiken 21 jarige leeftijd	8	1		1	2
Ink.vrz. asielzoekers/gedoogden	14	1	3	2	6
Totaal instroom	437	35	24	44	103
Uitstroom					
arbeid dienstbetr./ uitk.ziekte	148	12	6	11	29
voldoende ink. uit arbeid zelfst.Arbeid dienstbetr/uitk.ziekte	5		1		1
voldoende ink. uit soc/part/WW Beëindiging huwelijk/relatie	4		1		1
overlijden	11	1		1	2
huwelijk/economische eenheid	14			1	1
verhuizing naar andere gemeente	62	4	5	7	16
verhuizing naar buitenland	10	1			1
niet meer gemeld/geen inlichtingen	20	2		1	3
vermogensverkrijging	4	1	3	1	5
overschrijding maxverblijfsduur buitenl	1				0

Overige					0
bereiken AOW leeftijd	11		2	1	3
aanvang studie	21			2	2
uitkering arbeidsongeschiktheid	4	1		3	4
normwijziging	64	1		3	4
oorzaak bij partner	33	2	4	2	8
van BBZ naar IOAZ	1	1			1
overgang PW naar BBZ	5				0
ander inkomen	1	1			1
detentie	5				0
Totaal uitstroom	424	27	22	33	82

Toelichting:

Er is sprake van een dynamisch bestand. Van de uitstroom in 2019 heeft 36 % (153) te maken met beëindiging van de uitkering door werk. Andere belangrijke redenen van beëindiging van de uitkering is verhuizing naar andere gemeente(n).

8.10. Aantal gebruikers regelingen Participatiewet

		<i>mrt-19</i>		<i>Totaal</i>
	<i>mrt-19</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	5	5	2	7
IOAW	79	79	21	100
WWB 65- incl verpl/verz	1005	1005	146	1151
BBZ lo en BBZ starters	17	17	5	22
Totaal:	1106	1106	174	1280

		<i>mrt-20</i>		<i>Totaal</i>
	<i>mrt-20</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	5	5	3	8
IOAW	76	76	21	97
WWB 65- incl verpl/verz	1016	1016	147	1163
BBZ lo en BBZ starters	15	15	3	14
Totaal:	1112	1112	174	1286

		<i>apr-19</i>		<i>Totaal</i>
	<i>apr-19</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	5	5	2	7
IOAW	81	81	21	102
WWB 65- incl verpl/verz	1005	1005	143	1148
BBZ lo en BBZ starters	16	16	5	21
Totaal:	1107	1107	171	1278

		<i>apr-20</i>		<i>Totaal</i>
	<i>apr-20</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	5	5	3	8
IOAW	77	77	23	100
WWB 65- incl verpl/verz	1022	1022	150	1172
BBZ lo en BBZ starters	664	664	456	15
Totaal:	1768	1768	632	1295

		<i>mei-19</i>		<i>Totaal</i>
	<i>mei-19</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	5	5	2	7
IOAW	83	83	23	106

		<i>mei-20</i>		<i>Totaal</i>
	<i>mei-20</i>	<i>Client</i>	<i>Partner</i>	<i>klanten</i>
IOAZ	3	3	1	4
IOAW	76	76	22	98

WWB 65- incl verpl/verz	1005	1005	145	1150
BBZ lo en BBZ starters	16	16	4	20
Totaal:	1109	1109	174	1283

WWB 65- incl verpl/verz	1032	1032	155	1187
BBZ lo en BBZ starters	696	696	473	14
Totaal:	1807	1807	651	1303

Steunmaatregel corona TOZO

Datum

18-6-2020

Totaal aanvragen TOZO1 levensonderhoud via BBZ@hethogeland.nl **809**

Totaal aanvragen TOZO2 levensonderhoud via BBZ@hethogeland.nl **104**

Totaal aanvragen TOZO krediet via BBZ@hethogeland.nl **52**

Aantal verwerkte aanvragen TOZO1 levensonderhoud Civision **764**

Toekenningen 713

Afwijzingen 23

Buiten behandeling 3

Intrekkingen 12

In behandeling 13

Aantal verwerkte aanvragen TOZO2 levensonderhoud Civision **72**

Toekenningen 52

Afwijzingen 3

Buiten behandeling 0

Intrekkingen 0

In behandeling 17

Aantal beëindigde TOZO levensonderhoud **11**

Aantal verwerkte aanvragen TOZO krediet Civision **52**

Toekenningen 46

Afwijzingen 5

Buiten behandeling	0
Intrekkingen	0
In behandeling	1
Totaalbedrag TOZO levensonderhoud	€ 2.860.839,59
Verstekte voorschotten	€ 22.330,13
Verrekende voorschotten met totaalbedrag	€ 21.876,82
Verrekende inkomsten	€ 72.012,76
Verrekeningen overig	€ 2.524,45
Totaalbedrag TOZO levensonderhoud (verstrekt)	€ 2.786.755,69
Totaalbedrag TOZO krediet (verstrekt)	€ 442.296,00
Afdracht Belastingdienst (loonheffing en Zvw)	€ 574.432,42
Totaalbedrag TOZO uitgegeven	€ 3.803.484,11

8.11. Financiën Participatiewet

	Realisatie 2019	Primaire raming 2020*	Prognose 2020	Afwijking (voorj.nota) 2020
Inkomensregelingen (BUIG)				
WWB	13.495.000	14.666.000	13.827.000	-/- 839.000
IOAW	1.235.000	295.000	1.215.000	920.000
IOAZ	64.000	66.000	64.000	-/- 2.000
BBZ starters	93.000	0	80.000	80.000
Loonkostensubsidies	813.000	0	893.000	893.000
Totaal netto uitgaven	15.700.000	15.027.000	16.079.000	1.052.000
Rijksbudget	14.924.000	15.557.000	15.175.000	382.000
Tekort (+), overschot (-)	776.000	-/- 530.000	904.000	1.434.000
	5,2%		6,0%	
Vangnetuitkering niet in begroting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Om voor de vangnetuitkering in aanmerking te komen dient het tekort op de BUIG minimaal 7,5% te zijn van de rijksbijdrage. Tevens wordt er gekeken naar het cumulatieve tekort van het lopende jaar en voorgaande twee jaren. Aangezien aan het eerste criterium niet wordt voldaan kan Het Hogeland op dit moment geen aanspraak maken op een vangnetuitkering.

In de najaarsnota was een correctie op de budgetten voor inkomensregelingen aangekondigd van ruim 1 miljoen euro. Dat tekort liet zich voor een groot deel verklaren door een verlaging van de rijksbijdrage en het resterende verschil werd veroorzaakt door – per saldo – hogere uitgaven bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies.

Met ingang van 1 januari 2020 zijn de normen voor de uitkeringen aangepast en verhoogd met 2,1%. Daarnaast worden in verband met een stijgende taakstellingen meer loonkostensubsidies verstrekt. Op grond van voorgaande zijn de budgetten in de voorjaarsnota per saldo met 1.434.000 bijgesteld.

*) de budgetten van de inkomensregelingen zijn bij de voorjaarsnota in structurele zin recht gezet naar de afzonderlijke regelingen (administratieve wijziging). Voor de begroting 2020 moeten deze budgetten in samenhang worden bekeken.

	Realisatie 2019	Primaire raming 2020	Prognose 2020	Afwijking (voorj.nota) 2020
Minimaregelingen / Bijzondere bijstand				
Bijzondere bijstand uitgaven	1.255.000	820.000	1.255.000	435.000
Klijnsmagelden / Minimabeleid	855.000	879.000	1.106.000	227.000
CER	275.000	214.500	275.000	60.500

Bijzonder bijstand

De voornaamste onderdelen van de bijzondere bijstand betreft de langdurigheidstoelag (309.000), kosten voor bewindvoering (437.000) en kosten voor kinderopvang (139.000). Totaal maakt dit ongeveer 70,5% van de kosten uit. In 2019 hebben totaal 1.042 cliënten gebruik gemaakt van één of meerdere voorzieningen vanuit de bijzondere bijstand. Voor het jaar 2020 hebben reeds 642 cliënten gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand.

Klijnsmagelden / Minimabeleid

Vanuit de minimagelden worden enerzijds subsidies verstrekt aan diverse organisaties conform het in het najaar van 2019 vastgestelde minimabeleid. Het betreft onder andere Stichting Leergeld, De Voedselbank, Humantis, St Kledingbank Maxima Jeugdsportfonds. Totaal is er reeds 318.000 euro uitgegeven.

Naast de subsidies worden ook verstrekkingen gedaan aan minima om te kunnen participeren in de samenleving. De eerste maanden van 2019 laten een overschrijding van € 127.000. In de prognose over het hele jaar komt daar nog € 100.000 bij. Er vindt nader onderzoek plaats om te bepalen of structureel bijstelling van beleid, uitgaven of budget nodig is. In 2019 hebben totaal 635 cliënten gebruik gemaakt van de het participatiefonds (184.000). Voor het jaar 2020 hebben reeds 647 cliënten gebruik gemaakt van de gewijzigde regeling.

CER (Compensatie Eigen Risico)

In 2019 hebben 711 huishoudens gebruik gemaakt van de CER. De uitgaven bedroegen 275.000. De uitgaven hebben niet uitsluitend betrekking op het zorgjaar 2019 aangezien er als gevolg van vertraging in het in rekening brengen van het eigen risico door zorgverzekeraars bij burgers deze pas later door de gemeente kan worden gecompenseerd. In 2020 hebben reeds 240 huishoudens gebruik gemaakt van de regeling. Er is reeds 73.000 euro uitbetaald. De compensatie kan bij de gemeente pas worden aangevraagd nadat het eigen risico volledig is gebruikt. Derhalve is het verklaarbaar dat de realisatie achterloopt op de prognose.

In geval van een echtpaar (meerpersoonshuishouden) worden de verstrekking vaak geregistreerd op 1 persoon. Het aantal unieke personen dat gebruik maakt van de regeling ligt derhalve iets hoger.